

Столярчук Я.М.

д.е.н., професор,
професор кафедри
міжнародної економіки КНЕУ

ІНФОРМАЦІЙНИЙ РЕСУРС АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІКОЮ

Stoliarchuk Y.M.

Doctor of Economic Sciences,
Professor of International Economics Department, KNEU

INFORMATION RESOURCE OF CRISIS MANAGEMENT OF THE ECONOMY

АНОТАЦІЯ. У статті розкрито об'єктивну природу і причини циклічно-кризового характеру глобального економічного розвитку, доведено визначальний вплив інформаційно-технологічного глобалізму на трансформаційні зміни коротких і середніх циклів у другій половині ХХ ст., а також проаналізовано роль інформаційного ресурсу в антикризовому управлінні економікою. Значну увагу приділено обґрунтуванню національних пріоритетів антикризового управління економікою України у контексті її структурної перебудови на новій інформаційно-технологічній основі.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: глобалізація, економічний цикл, циклічність економічного розвитку, інформаційно-технологічний глобалізм, інформаційний ресурс, антикризове управління.

ANNOTATION. The article highlights the objective nature and causes of cyclical character of the global economic development. The decisive influence of information and technology globalism on transformational changes in short and medium economic cycles in the second half of the XX century has been proved, as well as the role of information resource in crises management of the economy has been identified. Special attention is paid to the analysis of national priorities of crisis management of Ukraine's economy in the context of its restructuring on the new information and technological basis.

KEY WORDS: globalization, economic cycle, cyclical nature of economic development, information and technology globalism, information resource, crisis management.

Постановка проблеми та її зв'язок з важливими науковими та практичними завданнями. Провідною тенденцією національного і світогосподарського розвитку є його циклічно-кризовий характер, що виявляється насамперед у регулярних коливаннях рівня ділової активності, постійних порушеннях рівноваги

економічних систем різних рівнів, нагромадженнях економічних диспропорцій та асиметрій, а також перманентних економічних кризах, котрі «перезавантажують» економічну систему на новій технологічній основі і задають нову траєкторію її девелопментизації. За таких умов центральним у парадигмі глобального економічного розвитку стає теоретичне переосмислення сутності та рушійних сил його циклічності, комплексний аналіз основних важелів та інструментів антикризового управління економікою з погляду стабілізації економічних циклів і недопущення глибоких соціальних потрясінь.

Виходячи з загальної теорії криз, кризові явища можуть бути керованими, а відтак — актуалізується питання щодо їх оцінювання, передбачення, прогнозування та управління з метою недопущення досягнення економічною системою крайньої точки нерівноваги та її «підключення» до чергової хвилі економічного зростання. Досягнення цієї стратегічної мети пов'язано з реалізацією специфічного організаційно-економічного механізму антикризового управління, невід'ємним компонентом якого є інформаційний ресурс. При цьому провідну роль у реалізації функцій антикризового управління відіграє техніко-економічний аналіз як інструмент виявлення й оцінки кризових явищ, а також обґрунтування антикризової програми, її ресурсного забезпечення, контролю і регулювання досягнення поставлених цілей.

Світовий досвід засвідчує, що антикризове управління як система має стадійний характер, коли на різних етапах і у різний спосіб реалізуються аналітичні функції оцінки та діагностики стану економічної системи, а також здійснюється пошук найбільш оптимальних шляхів і механізмів її регулювання. Якщо на початковій стадії зазвичай проводиться економічна, технічна, соціальна і функціональна діагностика стану економічної системи та якості менеджменту, то на стадії вибору й обґрунтування антикризової програми мають бути здійснені комплексна оцінка наявних ресурсних можливостей для досягнення ключових цілей антикризового управління.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. 3-поміж наукових праць, присвячених дослідженню теоретичних засад антициклічного і антикризового управління економікою, процесу ухвалення управлінських рішень за умов криз, а також важелів й інструментарію антикризового менеджменту, слід відзначити роботи таких вітчизняних і зарубіжних учених, як І. Ансофф, Г. Бірман, А. Бикова, Т. Беляцька, І. Бланк, Р. Брелі, В. Василенко, Д. Валовий, В. Глушенко, А. Грязнова, В. Захарова, А. Зуб, Е. Коротков, В. Ко-

шкін, Є. Лепа, А. Лігоненко, М. Локтіонов, О. Терещенко, З. Шершньова, Дж. Фіннері, С. Шмідт, Р. Хіт та багатьох інших.

Мета статті. Метою статті є розкриття природи і причин циклічності глобального економічного розвитку, визначення ступеня впливу інформаційно-технологічного глобалізму на трансформаційні зміни коротких і середніх циклів, аналіз ролі інформаційного ресурсу в антикризовому управлінні економікою, а також обґрунтування стратегічних напрямів антикризового управління економіки України у контексті її структурної перебудови на новій інформаційно-технологічній основі.

Виклад основного матеріалу. Як свідчить світовий досвід, у період з 1950 р. у рамках четвертої довгої хвилі світогосподарського розвитку він зазнав понад 100 економічних рецесій, які характеризувались різною тривалістю і ступенем порушення економічної рівноваги. За своєю природою, усі вони відображали модифікації, що їх зазнали короткі економічні цикли, а саме: зменшення глибини криз за одночасного зростання їх регулярності, пріоритетність надвиробництва основного капіталу порівняно з надвиробництвом товарів, відсутність різкого зниження цін на товари і послуги у передкризовий період, скорочення тривалості фаз кризи і депресії (рецесії) на тлі подовження фаз пожвавлення і піднесення, посилення синхронізації національних бізнес-циклів та наростання регіональної асиметрії у протіканні фаз економічного піднесення. Такі трансформаційні зміни коротких і середніх циклів у другій половині ХХ ст. були наслідком, з одного боку, технологічної модернізації економік розвинутих країн, їх зростаючої соціалізації та реструктуризації, поглиблення інтернаціоналізації бізнесу та впровадження інноваційного менеджменту, а з другого, ефективної політики системного державного антициклічного і антикризового управління.

Виходячи з лінгвістичної семантики терміну «управління», у широкому розумінні воно означає, з одного боку, керування діяльністю об'єкта управління через систему формальних і неформальних суспільно-політичних структур, котрі наділені відповідними владними повноваженнями і функціональними компетенціями, а з другого — цілеспрямоване керування певними процесами для досягнення поставлених цілей, яка отримує певне інституційне оформлення. Крім того, під управлінням розуміють також функцію організаційної системи, що забезпечує збереження її організаційної структури та підтримку режиму діяльності [1, с. 231]. Не випадково, результативна й оперативна система антикризового управління набула критично важливого значення у пе-

ріод глобальної економічної кризи 2007–2010 рр., яка, з безпрецедентним динамізмом поширившись практично на усі країни світу, спричинила різке падіння капіталізації компаній, уповільнення ділової активності, скорочення споживчих витрат, зростання безробіття, зниження темпів зростання світової економіки, поглиблення валютних дисбалансів, скорочення обсягів міжбанківського кредитування, згортання кредитування реального сектору економіки та домогосподарств, подорожчання кредитного капіталу та ін.

За глибиною і масштабами впливу на національні економіки держав ця криза виходить за межі звичайної циклічної і характеризується чітко вираженим структурно-інноваційним характером, тобто передбачає системні якісні трансформації світового виробництва та його технологічної бази та основі шостого високотехнологічного укладу. І хоч такі закономірності частково «зауваляються» через нашарування на них специфічних процесів у фінансовій сфері, проте стрімке падіння фондових індексів і цін на енергоносії, а також виробничий спад і зростання структурного безробіття є прикметними ознаками довгохвильової депресії, обумовленої циклічністю зміни технологічних укладів та оновленням технологічного базису суспільного виробництва з метою підвищення рівня продуктивності праці.

Таким чином, на глобальній стадії світогосподарського розвитку визначальний вплив на модифікацію економічних циклів справляє інформаційно-технологічний глобалізм. Як процес, пов'язаний з інтернаціоналізацією виробництва, передаванням і дифузиею технологій та інформації, він стимулює економічне зростання у країнах-продуцентах і споживачах інформаційних продуктів, а через міжнародний науково-технологічний трансфер залучає у свою орбіту чимраз більшу кількість і нових країн. Крім того, науково-технічний прогрес та усунення асиметрії інформації у межах світового господарства впливають на його структурні зміни, визначаючи загальні, секторально-галузеві та регіональні пропорції глобальної економіки, а також рівень її технологічності, інформаційної місткості та динаміку розвитку.

Особливостями економічного циклу в умовах інформаційно-технологічного глобалізму стають скорочення тривалості циклу і окремих його фаз, нівелювання таких фаз, як депресія і поживлення та зменшення глибини кризи. Однак, найголовнішим наслідком інформаційно-технологічного глобалізму є синхронізація національних бізнес-циклів, оскільки основні їх фази співпадають у часі і накладаються одна на одну у світовому масштабі. У

даному контексті слід відзначити, що національні системи анти-кризового управління економікою та подолання кризових явищ, що носять глобальний характер, суттєво відрізнятимуться за різними країнами, реалізовуватимуться у різний спосіб, а часові рамки цих процесів напряду залежатимуть від рівня їх технологічного потенціалу, здатності економік до швидкої модернізації та ступеня їх включення у процеси інформаційно-технологічного глобалізму.

Про сучасний рівень інтеграції країн у світовий інформаційно-технологічний простір свідчать такі показники: у 2014 р. загальна кількість користувачів фіксованого широкосмугового Інтернет-зв'язку у світі досягнула 711 млн осіб (тоді як у 2005 р. не перевищувала 220 млн осіб), що відповідає щорічним темпам зростання його проникнення на рівні 10 %. При цьому у найрозвинутіших країнах світу розвиток широкосмугового Інтернету вже досягнув зрілого рівня, тоді як у країнах, що розвиваються, у період з 2011 р. до 2014 р. щорічні темпи його проникнення знизились з 18 до 6 % [6, с. 2]. У 2014 р. загальна кількість мобільних телефонів у розрахунку на 100 жителів становила 63,8 у Європі; 59,1 у Північній і Південній Америці; 48,9 у країнах СНД, тоді як для країн Азійсько-Тихоокеанського регіону відповідний показник не перевищував 22,8, а для країн Африки — 19,0 (за середньосвітового його значення на рівні 32,0) (рис. 1).

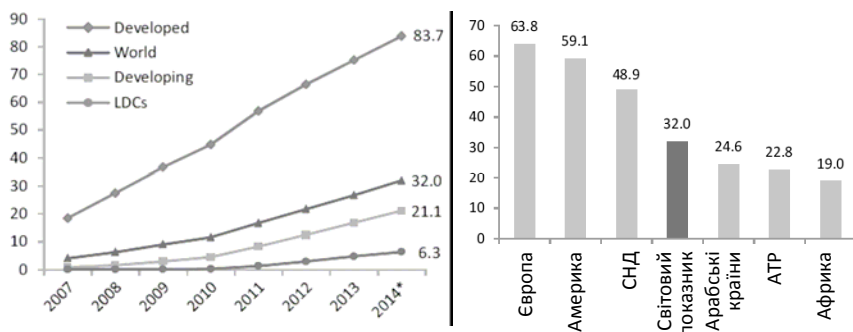

Рис. 1. Кількість користувачів мобільними телефонами у розрахунку на 100 жителів за групами країн (ліва діаграма) та за регіонами (права діаграма) [6, с. 2]

Тимчасом якщо понад 90 % загальної чисельності Інтернет-хостів зосереджено нині у ЄС, США, Канаді та Японії, відсталі країни Африки і Південної Америки володіють лише 0,24 % і

1,07 % їх загальної чисельності і мають відповідно 0,7 і 3,7 % усіх користувачів Інтернетом [4, с. 240]. У даному контексті показовим також є той факт, що різнорівневий характер включення країн до процесів інформаційно-технологічного глобалізму притаманний нині навіть лідерській тріаді світової економіки (США — Європі — Японії). Так, у США — безперечному «фавориті» технологічної революції — чисельність персональних комп'ютерів у розрахунку на 1 тис. осіб за період 1990–2015 рр. зросла з 190–200 до 600, а частка американських родин, які користуються Інтернетом, збільшилась з 6 % у 1995 р. до 75 % у 2014 р.

Неперевершеними є і здобутки західних суспільств у царині розвитку телекомунікаційного сектору. Достатньо сказати, що у 2012 р. на розвинуті країни світу (де проживає тільки 15 % світового населення) припадало майже 70 % (1277 млрд дол. США) світових доходів телекомунікаційного сектору та 60,5 % сукупних інвестицій операторів телекомунікаційного ринку (186 млрд) (рис. 2).

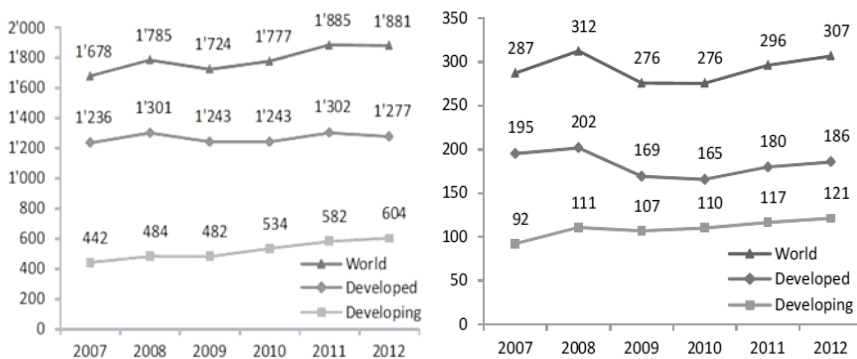

Рис. 2. Динаміка доходів телекомунікаційного сектору (млрд дол. США, ліва діаграма) і щорічних інвестицій операторів телекомунікаційного ринку (млрд. дол. США, права діаграма) за групами країн протягом 2007-2012 рр. [6, с. 5]

Що стосується розробки програмного забезпечення, то і за ним США перебувають нині поза конкуренцією. Вони продукують близько 65 % світового випуску програмних продуктів, тоді як на їхніх найближчих «переслідувачів» — Німеччину та Великобританію — припадає лише по 10 % [2, с. 378]. Такий відрив США у провідному сегменті технологічного розвитку свідчить про неослабну конкуренцію між основними центрами глобально-

го економічного суперництва, яка у найближчій перспективі лише загострюватиметься.

Досягнуті успіхи розвинутих країн світу у розбудові інформаційного суспільства підтверджують також високі їх рейтингові позиції за Індексом розвитку інформаційно-комунікаційних технологій. Зокрема, за підсумками 2013 р. до першої десятки держав-лідерів увійшли Данія (8,86), Республіка Корея (8,85), Швеція (8,67), Ісландія (8,64), Великобританія (8,50), Норвегія (8,39), Нідерланди (8,38), Фінляндія (8,31), Гонконг (8,28) і Люксембург (8,26) [6, с. 11].

Що стосується України, то у даному рейтингу у 2013 р. вона посіла тільки 73 місце зі значенням Індексу на рівні 5,15; а за результатами 2014 р. — 81 місце. У «Глобальному звіті про розвиток інформаційних технологій — 2014» наша держава посіла 71 місце, залишившись позаду Молдови (68 місце), Грузії (60 місце), Вірменії (58 місце), Азербайджану (57 місце), Російської Федерації (41 місце), не говорячи вже про Латвію (33 місце), Литву (31 місце) та Естонію (22 місце) [5]. Згідно даного звіту, при формуванні рейтингу Всесвітній економічний форум розраховував Індекс мережевої готовності, який характеризує рівень розвитку інформаційно-комунікаційних технологій у 148 країнах світу.

Виходячи з новітньої парадигми кризових явищ в економіці та політекономії глобального економічного циклу, процес ухвалення й імплементації антикризових управлінських рішень в Україні потребує повної деталізації й уточнення з урахуванням впливу ендогенних і екзогенних факторів національного економічного розвитку. При цьому ключові управлінські рішення у сфері антикризового управління мають бути сконцентровані у сфері інноваційних проектів і заходів, для реалізації яких необхідним є великомасштабний інформаційний ресурс, інноваційні знання і нове економічне мислення.

Серед національних пріоритетів антикризового управління економікою ключове місце має посісти її структурна перебудова на новій інформаційно-технологічній основі. У досягненні цієї стратегічної мети ключовими заходами мають бути такі. По-перше, виокремлення в якості національного пріоритету сектору інноваційного виробництва із запровадженням особливих режимів фінансування пріоритетних національних проектів, котрі не повинні змінюватись залежно від змін урядів чи президентів.

Україна потребує реалізації масштабної стратегії технологічного прориву насамперед через закупівлю за кордоном найновіших ліцензій на сучасні технології, вироби і матеріали та опера-

тивне створення на відновленій вітчизняній технологічній базі власного виробництва. Здатність створювати й ефективно використовувати передові технології як форму реалізації науково-технічних знань забезпечує суб'єктам господарювання стійкі міжнародні позиції, їхнє виживання за умов жорсткої конкуренції.

По-друге, на основі національних конкурентних переваг за окремими напрямками технологічного прогресу (ракетно-космічна техніка, авіація, нові конструкції газових турбін, порошкова металургія, зварювальні та композиційні матеріали, фармацевтична і електронна промисловість, загальне машинобудування) необхідно добиватися секторального лідерства у світовому виробництві. Саме ці галузі у міжнародній практиці вважаються наукомісткими (високотехнологічними) і слугують критерієм оцінки концентрації національного потенціалу на головних напрямках науково-технічного прогресу. Цього можна досягнути, підвищуючи індекс технологічного розвитку та коефіцієнт «технологічної незалежності» (тобто співвідношення технологічних балансів платежів і доходів країни). За умов реалізації політики відкритості це сприятиме підвищенню конкурентоспроможності науки, техніки й промисловості і залученню зарубіжного науково-технологічного потенціалу у ті галузі національної економіки, де це найраціональніше з точки зору національних інтересів.

По-третє, необхідною є розробка конкретних механізмів адаптації України до глобальних процесів технологічної інтеграції через динамічний розвиток Національної інноваційної системи. Запорукою її успішного функціонування є насамперед активна роль держави у стимулюванні і всебічній підтримці інноваційної діяльності, розвитку систем науки, освіти та інноваційного корпоративного сектору; розбудова потужної мережі інституцій технологічного трансферу; а також диверсифікація джерел фінансування НДДКР з пріоритетною роллю венчурного сегменту вітчизняної фінансової системи.

Використовуючи різноманітні форми міжнародного науково-технічного і технологічного співробітництва (технопарки, «силіконові долини» спільні науково-технічні проекти і програми, міжнародні стратегічні альянси), Україна може вийти на світові ринки високотехнологічної продукції і закріпитися на них. На відміну від розвинутих країн, які до 90 % приросту ВВП забезпечують на основі виробництва і експорту наукомісткої продукції, наша держава, посідаючи за кількістю науковців одне з перших місць у світі, досі розвивається без суттєвого використання результатів наукових досліджень. Тільки у тісному співробітництві з зарубіжними партне-

рами у сфері НДДКР можна надолужити технологічне відставання від країн-лідерів. Інтернаціоналізація і трансфер технологій — умова формування економіки знань, причому не менше важлива, ніж інвестиції у людський ресурс й технологічна база. Адже сьогодні очевидним є факт, що розв'язати глобальні проблеми на основі індустріального способу виробництва, орієнтованого на сировинний ресурс і руйнування навколишнього середовища, неможливо. Тому особливої ваги набуває технологічне прогнозування, яке має базуватись на досконалій науковій основі і ефективному інструментарії, котрий дозволяє передбачити технологічні зміни, що чекають людство через 20–30 років, зокрема, в інформаційному секторі, як ядрі техноглобалізму.

Виходячи з цього, четвертим національним пріоритетом антикризового управління економікою України у контексті її структурної перебудови на новій інформаційно-технологічній основі є поглиблення багатовекторного міжнародного співтовариства нашої держави в інноваційній сфері, яке повинно реалізовуватись з урахуванням коротко-, середньо- і довгострокових цілей і завдань соціально-економічного і науково-технологічного розвитку. Враховуючи світові процеси поглиблення глобалізації науки, а також наявний в Україні науково-технічний потенціал, спільні, за участі іноземних наукових колективів, розробки та реалізація наукових проектів і програм, уможливили б значною мірою скорочення витрат української сторони на ведення інноваційних розробок. Лише правильно обрана стратегія сприяння розвитку міжнародного науково-технологічного співтовариства стане ефективним чинником формування національної інноваційної моделі, яка у повній мірі відповідатиме вимогам глобалізації та сучасної науково-технологічної революції, сприятиме підвищенню міжнародної конкурентоспроможності українських компаній, залученню їх через систему трансферу технологій до глобальної системи науково-технологічного обміну.

Для підвищення міжнародної науково-технологічної конкурентоспроможності України необхідно усіляко розвивати так звану мережеву форму співробітництва суб'єктів підприємницької діяльності у формі кластерів з метою посилення взаємодії між ними та об'єднання ресурсів. Створення кластерів дозволить активізувати інноваційну діяльність, створити нові можливості для ведення бізнесу та просування на зовнішні ринки нових, високотехнологічних, наукомістких продуктів. Розвиток кластерів змінить характер конкуренції, підвищить її дієвість та ефективність, посилить взаємовигідне міжнародне співробітництво у науково-технологічній сфері.

Одним з важливих напрямків державної політики України щодо створення сприятливих умов для посткризового розвитку її економіки має стати створення технологічних кластерів, здатних суттєво підвищити міжнародну конкурентоспроможність держави завдяки реалізації механізмів впровадження перспективних (у рамках шостого технологічного укладу) технологій, науковий рівень розробок яких відповідає світовому рівню. Йдеться насамперед про нанотехнології, клітинні біотехнології, виробництво нових матеріалів та інформаційні технології, опанування якими дозволить Україні забезпечити національну техніко-технологічну безпеку, підключитись до чергової хвилі економічного зростання та оперативно реагувати на глобальні виклики науково-технічного і соціального прогресу.

З огляду на це середньострокова перспектива економічної діяльності в Україні має пов'язуватись передусім із відмовою від державного стимулювання галузей і проєктів, які базуються на старих технологічних укладах; селективністю державної підтримки інноваційної діяльності суб'єктів господарювання; створенням відомчих і регіональних інноваційних фондів, а також науково-дослідних центрів зі змішаним (державно-приватним) фінансуванням; формуванням галузевих НІС, ядром яких є визначені технологічні напрямки чи сегменти ринку або галузі промисловості; податковими стимулами для розвитку інноваційної діяльності підприємств; лібералізацією процесів злиттів і поглинань венчурних підприємств; кластеризацією співробітництва суб'єктів підприємницької діяльності та налагодженням розгалуженої системи партнерських зв'язків між наукою і бізнесом.

Як впливає з цих напрямків, ключова роль у перетворенні інноваційного розвитку на основу економічного зростання в Україні відводиться саме державі. І це не випадково, адже держава повинна відігравати лідируючу роль в організації і фінансуванні науки, поки не сформується розвинутий сектор приватно-корпоративної науки. В якості прикладу можна навести Францію, де в докризовий період було взято курс на активізацію індустріалізації у сфері високих технологій і створення так званих «полюсів конкуренції». Крім того, як свідчить міжнародний досвід, важко переоцінити роль держави і у сфері захисту інтелектуальної власності, стимулюванні процесів комерціалізації наукових винаходів, посиленні взаємодії наукового, техніко-технологічного і виробничого потенціалів, активізації інноваційної діяльності корпоративного сектору, недопущенні відпливу інтелектуальних ідей за кордон, а також підтримці малого інноваційного бізнесу.

Висновки. Підсумовуючи, слід відзначити, що в умовах інформаційно-технологічного глобалізму циклічність економічного розвитку набуває синхронізованого у територіальному та часовому вимірах характеру, коли за лічені роки новітні виробничо-технічні та інформаційні системи, розроблені провідними країнами світу, передислоковуються на периферію світового господарства і стають надбанням відсталих держав. Це суттєво трансформує параметри інформаційно-технологічної стратифікації країн світу та вимагає від них імплементації ефективних рішень у сфері антикризового й антициклічного управління економікою. Однак навіть сприятливі умови, що їх формує глобальне економічне середовище, не спроможні подолати глибокої інформаційної та технологічної асиметрії між країнами і регіонами, а залучення відсталих країн у глобальні техніко-економічні й інформатизаційні процеси потребує наявності достатньо розвинутого промислового потенціалу, численного контингенту високоосвіченої робочої сили та безперешкодного доступу до зовнішніх джерел інформації, капіталу і ресурсів.

Література

1. Антициклічне регулювання ринкової економіки: глобалізаційна перспектива / Д. Г. Лук'яненко, А. М. Поручник, Я. М. Столярчук та ін. / за заг. ред. Д. Г. Лук'яненка, А. М. Поручника. — К.: КНЕУ, 2010.
2. Костин А. И. Экополитология и глобалистика / А. И. Костин. — М.: Аспект Пресс, 2005.
3. Мельник А. О. Світові економічні кризи: теорія і методологія: монографія / А. О. Мельник. — К.: ННЦ «ІАЕ», 2014.
4. Нова економіка: форми вияву, причини і наслідки: монографія / Х. Клодт, К. Бух, Б. Хрістенсен та ін.. — К.: Таксон, 2006.
5. Global Information Technology Report 2015. — WEF, 2015. — [Electronic Resource]. — Available from: <http://reports.weforum.org/global-information-technology-report-2015/network-readiness-index/>
6. Measuring the Information Society Report 2014. Executive Summary. — International Telecommunication Union. — Geneva, 2014.

Reference

1. Antytskyklichne rehulyuvannya rynkovoyi ekonomiky: hlobalizatsiyna perspektyva / D. H. Luk»yanenko, A. M. Poruchnyk, Ya. M. Stolyarchuk ta in. / za zah. red. D. H. Luk»yanenka, A. M. Poruchnyka. — K.: KNEU, 2010.
2. Kostyn A. Y. Ekopolitohyya y hlobalystyka / A. Y. Kostyn. — M.: Aspekt Press, 2005.

3. Mel'nyk A. O. Svitovi ekonomichni kryzy: teoriya i metodolohiya: monohrafiya / A. O. Mel'nyk. — K.: NNTs «IAE», 2014.
4. Nova ekonomika: formy vyvavu, prychyny i naslidky: monohrafiya / Kh. Klodt, K. Bukh, B. Khristensen ta in. — K.: Takson, 2006.
5. Global Information Technology Report 2015. — WEF, 2015. — [Electronic Resource]. — Available from: <http://reports.weforum.org/global-information-technology-report-2015/network-readiness-index/>
6. Measuring the Information Society Report 2014. Executive Summary. — International Telecommunication Union. — Geneva, 2014.

УДК 339.7

Штойко Р.Р.

аспірант кафедри міжнародних фінансів
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

ІНСТИТУЦІОНАЛЬНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ РИНКІВ ЦІННИХ ПАПЕРІВ У СИСТЕМІ ЧИННИКІВ ГЛОБАЛЬНИХ ФІНАНСОВИХ КРИЗ

Shtoyko R.

post-graduate student State Higher Educational Establishment
Vadym Hetman Kyiv National Economic University

INSTITUTIONAL TRANSFORMATION OF SECURITIES MARKETS IN THE SYSTEM OF GLOBAL FINANSIAL CRISIS»FACTORS

АНОТАЦІЯ. У статті досліджено зв'язок деяких аспектів сучасних інституціональних трансформацій фондових ринків розвинутих країн із формуванням передумов глобальних фінансових криз перших десяти років ХХІ ст. Наведено теоретичне обґрунтування гіпотези, що процеси конвергенції англосаксонської та континентальної моделей організації фінансових ринків (зокрема стосовно розширення ролі банків на ринках цінних паперів країн з англосаксонською моделлю) а також неконтрольоване використання банками інструмента розподілу ризиків «кредитно-дефолтний своп» суттєво збільшили вірогідність виникнення кризових дисбалансів у глобальній фінансовій системі.
КЛЮЧОВІ СЛОВА: фінансова криза, інституціональні трансформації фондових ринків, продаж ризиків, кредитно-дефолтний своп.

ABSTRACT. This article examines relationship between some aspects of modern stock markets' institutional transformations in developed countries and the formation of the prerequisites of global financial crises in the first decade of the XXI century. The article contains theoretical justification of the hypothesis that convergence of Anglo-Saxon and Continental models of stock markets' organization (including the